

Názvy ulic v Dačicích

První oficiální rozdělení a pojmenování ulic města pochází z 80. let 19. století. Ulice měly svá jména samozřejmě již před tím, ale oficiálně pojmenovány byly až na zasedání obecního výboru dne 29. 8. 1884 - týkalo se to tehdy třech náměstí a devíti ulic.

V roce 2009 je ve městě 78 ulic a 4 náměstí. V následujících řádcích jsou uvedeny stručné informace o tom, jak a kdy byly tyto ulice pojmenovány, případně jak se v průběhu historie jejich názvy měnily.

ANTONÍNA DVOŘÁKA

Ulice vznikla po roce 1948, pojmenována je podle českého skladatele Antonína Dvořáka (1841 - 1904), je tvořena převážně panelovou zástavbou ze 70. let.

ANTONÍNSKÁ

Ulice pojmenována podle Sv. Antonína Paduánského (1195 - 1231) - portugalského kněze a kazatele, člena františkánského řádu. Souvisí se stavbou františkánského kláštera a kostela. Pojmenována v roce 1884, v roce 1951 přejmenována na Stalingradskou a v roce 1990 se název opět vrátil na Antonínskou.

BEDŘICHA SMETANY

Pojmenováno podle B. Smetany (1824 – 1884), českého skladatele, ulice patří k nejstarším ulicím městské části Za Lávkami, vznikla v 60. letech 20. století.

BERKY Z DUBÉ

Pojmenována v roce 1884; Lev Burian Berka z Dubé (před 1586 – 1626), šlechtic a majitel panství Dačice. Byla hlavní ulicí tzv. Straňského předměstí.

BEZRUČOVA

Vznikla v období první republiky v roce 1932, podle Petra Bezruče (1867 – 1958) - českého básníka a spisovatele.

BOŽENY NĚMCOVÉ

Ulice vznikla v období první republiky. Původně pojmenována ulicí Kosmákovou, v 50. letech 20. století přejmenována na ulici B. Němcové, podle slavné české spisovatelky Boženy Němcové (1820 – 1962).

BRATRSKÁ

Ulice pojmenována podle církve Jednoty bratrské, která v Dačicích působila v 16. a 17. století. Název ulice z roku 1895.

CUKROVARNICKÁ

Ulice patří k nejstarším dačickým ulicím, na první mapě s názvy ulic z roku 1895. Pojmenována podle rafinérie cukru, která v Dačicích fungovala v první polovině 19. století.

ČERVENKOVA

Pojmenována podle Jana Šebestiána Červenky (1825 – 1874), dačického malíře a ranhojiče. Kreslil a maloval veduty Dačic. Na konci 19. století se tímto názvem také označovala dnešní ulice Strachovského. Nachází se v části města zvané Peráček.

ČERVENÝ VRCH

Ulice vznikla v 80. letech 20. století výstavbou nových rodinných domů. Patří mezi devět ulic, které vznikly v lokalitě, která je jako celek nazývána Červený vrch.

DĚLNICKÁ

Název odvozen od dělnického povolání, ulice vznikla v 80. letech 20. století.

DLOUHÁ

Název odvozen od její délky, ulice byla původně součástí ulice B. Němcové. Vlastní název dostala v 80. letech. Tvoří ji panelové domy a řadová zástavba rodinných domků.

DRUŽSTEVNÍ

Ulice vznikla v 80. letech 20. století. Pojmenována podle družstevního hospodářství.

GÖTHOVA

Pojmenována podle Viléma Götha (1915 – 1940), letce a odbojáře. Název ulice z 29. srpna 1884, původně nesla název Krajířova, od roku 1935 Masarykova, v letech 1941 - 1945 opět Krajířova, po r. 1948 dostala jméno Jana Švermy, v roce 1990 byla přejmenována na současný název.

HAVLÍČKOVO NÁMĚSTÍ

Karel Havlíček Borovský (1821 – 1856), český básník, publicista a politik. Náměstí vzniklo ve druhé polovině 16. století. Původně se jmenovalo Horní, v roce 1906 došlo ke změně názvu na Havlíčkovu náměstí.

HRADECKÁ

Ulice vznikla na místě tzv. Hradeckého předměstí za Hradeckou branou. První zmínka o Hradecké ulici v roce 1884. Pojmenována podle směru na Jindřichův Hradec.

HUSOVA

Pojmenována podle Jana Husa (asi 1371 – 1415), kněze a náboženského reformátora. Ulice vznikla v období první republiky, první pojmenování jako Nová, po roce 1948 nazvána jako Leninova. V roce 1990 přejmenována na nynější název.

JÁRY CIMRMANA

Pojmenování ulice schváleno zastupitelstvem města 3. 12. 2008. Název podle Járy Cimrmana, návrh a přání na pojmenování ulice podali vlastníci nemovitostí v této ulici.

JANA ŽIŽKY

Podle Jana Žižky (asi 1360 – 1424), vojevůdce a politika. Ulice vznikla v období první republiky, navazuje na ulici Berky z Dubé.

JEMNICKÁ

Pojmenování podle směru na Jemnici. První oficiální pojmenování 29. 8. 1884, po roce 1948 se ulice jmenovala Třída Rudé armády a v roce 1990 Masarykova. Název ulice Jemnická platí od dačického mostu ven z města.

JIRÁSKOVA

Ulice vznikla pro roce 1918, pojmenována podle Aloise Jiráska (1851 – 1930), spisovatele a politika. Dnes ji tvoří převážně panelové domy ze 60. let 20. století.

JIŘÍHO Z PODĚBRAD

Vznikla v období první republiky. Jméno ulice podle Jiřího z Poděbrad (1420 – 1471), českého krále.

JIŽNÍ

Název na základě orientace na světové strany, pojmenování ulice v 80. letech 20. století, vznikla výstavbou rodinných domů na Červeném vrchu.

KAPETOVA

Pojmenováno podle Matěje Jiřího Kapety (1598 – 1672), dačického primátora, soukeníka a obchodníka. První zmínka již 29. 8. 1884.

KARLA ČAPKA

Vznik po roce 1948, pojmenování podle Karla Čapka (1890 – 1938), publicisty, dramatika a spisovatele.

KOMENSKÉHO

První zmínka ulice v roce 1895. Název ulice podle Jana Amose Komenského (1592 – 1670), biskupa Jednoty bratrské, pedagoga a vědce.

KRAJÍŘOVA

Název podle rodu Krajířů z Krajku, který vlastnil Dačice v letech 1459 – 1610. První oficiální pojmenování z 29. 8. 1884. Při stejném datu je ulice zmiňována také jako Telecká.

KRÁTKÁ

Zastupitelstvo města schválilo název 29. 8. 2002. Název odvozen od délky ulice.

KŘÍŽOVNICKÁ

Podle řádu Křížovníků s červenou hvězdou, kteří vlastnili Dačice ve 13. a počátkem 14. století a dačickou faru až do husitských válek. Název je datován do období po roce 1945.

LUČNÍ

Ulice pojmenována podle směrování z města do luk. Vznikla v roce 1948.

MÁCHOVA

Pojmenování podle Karla Hynka Máchy (1810 – 1836), českého básníka. Ulice vznikla s novou výstavbou panelových domů v 80. letech 20. století.

MASARYKOVA

Název ulice z roku 1935. Masarykova ulice byla zprvu součástí ulice Jemnické. Po roce 1948 přejmenována na Třidu Rudé armády, v roce 1990 přejmenována zpět na Masarykovu ulici. Název podle T. G. Masaryka (1850 – 1937), filosofa, politika a prvního prezidenta ČSR.

MIKŠÍČKOVA

Pojmenování podle Matěje Mikšíčka (1815 – 1892), spisovatele, publicisty a sběratele pohádek. Název ulice z roku 1895.

MLÁDEŽNICKÁ

Název podle mladé generace. Vznik v 80. letech 20. století výstavbou rodinných domů.

NA JORDÁNKU

Název ulice podle původního názvu rybníka Peráček.

NA PERÁČKU

Pojmenování podle rybníka Peráček. Název ulice se objevuje od 29. 8. 1884.

NA PŘÍKOPECH

Název podle příkopu, který se již v 16. století nacházel v blízkosti farního kostela. V roce 1895 se ulice nazývala Svobodova, po roce 1948 přejmenována zpět na ulici Na Příkopech. Lidově bylo toto místo nazýváno Psí ryneček.

NA RYBNÍČKU

Původ názvu pochází od obecního rybníčku zvaného Příkop. Název ulice již od 17. století.

NA SÁDKÁCH

Ulice pojmenována po roce 1948. Pojmenování podle rybářských sádek, které se zde nacházejí.

NA VYHLÍDCE

Název ulice podle polohy na kopci, odkud je výhled na část města. Ulice vznikla po roce 1948.

NA VÝHONĚ

Název odvozen podle pojmu Výhon, který byl tomuto místu přiřčen již v 19. století. Ulice vznikla v období první republiky jako jedna z nejstarších ulic Stráňského předměstí.

NA VÝSLUNÍ

Zastupitelstvo města schválilo název 13. 9. 2006. Ulice vznikla výstavbou nových rodinných domů v prvním desetiletí 21. století. Název byl vybrán na základě ankety občanů.

NÁDRAŽNÍ

Ulice pojmenována podle cesty k vlakovému nádraží, které vzniklo na přelomu 19. a 20. století. Vznik ulice v období první republiky.

NÁMĚSTÍ REPUBLIKY

Název podle Republiky československé, jež byla založena 28. 10. 1918. Prostor dnešního náměstí vznikl v roce 1932, původně se měl nazývat Dolejšova ulice. Statut náměstí získalo místo po roce 1945, kdy došlo k rozšíření výstavby v horní části Jiráskovy ulice.

NIVY

Zastupitelstvo města schválilo název 29. 8. 2002. Název byl odvozen od lokality při výjezdu města směrem na Jindřichův Hradec.

NEULINGEROVA

První oficiální pojmenování 29. srpna 1884, od roku 1933 se Neulingerovou ulicí nazývá kratičká ulice od Vokáčova náměstí směrem k Palackému náměstí. Název podle Jana Neulingerova (1715 – 1792), katolického kněze, faráře a děkana dačického, který zde žil a zasloužil se o výstavbu kostela sv. Vavřínce.

OTAKARA BŘEZINY

Ulice vznikla po roce 1948, spojuje ulice Tyršovu a B. Němcové. Pojmenována podle Otakara Březiny (1868 – 1929), básníka a překladatele.

PALACKÉHO NÁMĚSTÍ

Název podle Františka Palackého (1798 – 1876), českého politika a historika. První oficiální název tohoto náměstí pochází z 29. 8. 1884, kdy bylo pojmenováno jako Dolní náměstí. Název Palackého náměstí získalo v roce 1898. V období druhé světové válce přešlo na nucené přejmenování. V roce 1941 se název vrátil zpět.

PANTOČKOVA

Pojmenováno dle Václava Pantočky (1681 – 1746), dačického varhanáře. Původně nazvána Karlova, název Pantočkova ulice pochází z období první republiky.

PIVOVARSKÁ

Název podle dačického pivovaru, který zde měl dlouhou tradici. Ulice pojmenována nejpozději v 19. století.

POLNÍ

Ulice vznikla v 80. letech 20. století výstavbou rodinných domů. Název podle směřování z města do pole směrem ke Kostelnímu Vydrří.

PŘÍČNÁ

Zastupitelstvo města schválilo název 13. 9. 2006. Název byl vybrán z výsledků ankety občanů. Jedná se o ulici vzniklou výstavbou rodinných domků v lokalitě Nivy.

PŘÍHODOVA

Zastupitelstvo města schválilo název 29. 8. 2002. Název podle Josefa Příhody (1854 – 1919), kavárníka, politika a starosty města Dačice.

SEVERNÍ

Název dle světové strany a orientace ulice. Vznikla v 80. letech 20. století výstavbou rodinných domů na Červeném vrchu.

SOKOLSKÁ

Pojmenována podle tělovýchovné organizace Sokol, která byla založena v roce 1862 M. Tyršem a J. Fügnerem. Ulice vznikla ve 20. letech 20. století.

SOUKENICKÁ

Název podle soukenického cechu (založen 1592). První oficiální pojmenování ulice od 29. 8. 1884 jako Hlinišťata. Název ulice jako Soukenická asi až po roce 1945.

SOUSTRUŽNICKÁ

Název používán od 16. století, podle soustružnického řemesla. Podle tohoto řemesla se nazývala také jedna z nejstarších dačických bran. Navazuje na ni ul. Komenského.

STRACHOVSKÉHO

Název podle Matěje Strachovského (1725 – 1774), sochaře a řezbáře. Vznik ulice v období první republiky. V roce 1895 je na mapě nazvána jako Červenková, v období první republiky došlo k rozdělení ulice na Červenkovu a Strachovského.

STROJÍRENSKÁ

Pojmenování podle strojírenského závodu, který byl vybudován v roce 1961. Původně se nazývala ulicí Fučíkovou podle Julia Fučíka, komunistického novináře.

SVATOPLUKA ČECHA

Název podle Svatopluka Čecha (1848 – 1908), básníka a prozaika. Ulice vznikla v 80. letech 20. století výstavbou rodinných domů v lokalitě Za Lávkami.

SVOBODOVA

Název podle Jana Svobody (1. pol. 19. stol.), donátora a zakladatele Mariánské opatrovny. Původně byla tímto jménem pojmenována ulice za Stukartovými budovami (dnešní pošta), která se nyní jmenuje Na Příkopech. Ke stavbě pošty a následné úpravě místa došlo po roce 1948.

ŠKOLNÍ

Název odvozen od staré dačické školy, která byla při hřbitově u farního kostela sv. Vavřince. Název ulice od 19. století.

ŠVABINSKÉHO

Název podle Maxe Švabinského (1873 – 1962), malíře a grafika. Ulice vznikla v 80. letech 20. století v rámci výstavby rodinných domů v lokalitě zvané Za Lávkami.

TOUŽÍNSKÁ

Zastupitelstvo města schválilo název 29. 8. 2002. Název byl odvozen od směru na místní část Toužín.

TŘÍDA 9. KVĚTNA

Název podle dne 9. května v roce 1945, dne osvobození Československa od německé okupace. Ulice se původně nazývala Teleckou (Telčskou) a je jednou z nejstarších. Dne 16. 2. 1948 došlo ke změně na současný název.

U TŘECH KŘÍŽŮ

Zastupitelstvo města schválilo název 31. 1. 2002. Název odvozen od vžitého pojmenování lokality.

TYRŠOVA

Název podle Miroslava Tyrše (1832 – 1884), historika umění a spoluzakladatele české tělovýchovy – Sokol. Ulice vznikla v roce 1932.

U NEMOCNICE

Název podle nemocnice v Dačicích. Ulice vznikla v 50. letech 20. století výstavbou bytů pro lékaře a zaměstnance nemocnice.

U PODCESTNÉHO MLÝNA

Ulice je pojmenovaná podle mlýna ležícího na Moravské Dyji.

U STADIONU

Pojmenování podle dačického stadionu, který byl zřízen na místě bývalé dačické cihelny. Ulice vznikla na přelomu 80. a 90. let 20. století.

U VALCHY

Valchou je nazýváno místo na řece Dyje. Název ulice se objevuje v 80. letech 20. století.

UČŇOVSKÁ

Název podle umístění učiliště strojírenského závodu. Ulice vznikla v 80. letech 20. století.

V LUKÁCH

Zastupitelstvo města schválilo název 13. 9. 2006. Název vybrán na základě ankety občanů.

V KAŠTANECH

Název ulice podle aleje kaštanů. Ulice vznikla v 18. století, pojmenována byla po roce 1948.

VÁPOVSKÁ

Název podle Vápvky, přítoku řeky Dyje, ulice vznikla po roce 1948.

VĚTRNÁ

Ulice vznikla v 80. letech 20. století výstavbou rodinných domů, název je podle lokalizace směrem ven z města, z tohoto důvodu je místo větrné.

VLAŠSKÁ

Ulice nazvána podle vlašských – italských obyvatel, pravděpodobně stavitelů a dělníků na stavbě dačického kostela. Oficiální název získala v období po roce 1945.

VOKÁČOVO NÁMĚSTÍ

Pojmenování podle Jana Vokáče (1892 – 1942), komunistického politika a odbojáře. Náměstí bylo původně součástí Neulingerovy ulice. V roce 1933 byl tento prostor vyčleněn na samostatné náměstí a dostal název Příhodovo náměstí – podle Josefa Příhody. V roce 1955 přejmenováno na Vokáčovo náměstí.

VYDERSKÁ

Název podle směru na Kostelní Vydří. Ulice vznikla v 80. letech 20. století výstavbou Červeného vrchu.

ZA LÁVKAMI

Název podle lávek přes řeku Dyji. Ulice vznikla v období první republiky.

ZAHRADNÍ

Název podle zahrad, které se nacházejí v blízkosti tohoto místa. Ulice vznikla po roce 1948.

ZA ŠKOLOU

Název odvozen podle lokality za zemědělskou školou, směrem na Jemnici, název ulice schválen zastupitelstvem města dne 3. 12. 2008.

Vypracovala: Bc. Markéta Nováčková a Bc. Naděžda Mastná, 2009

Foto na titulní straně: J. Zahrádka

Použité prameny: Dačický uličník, OS Krasohled a MMA G Dačice, 2000